

Správa Krkonošského
národního parku

Podáte prst... a je pryč celá ruka, aneb vstřícnost má své meze

Minulý víkend se v Krkonoších vydařil – krásné počasí, stabilní svahy s minimem lavinového nebezpečí, prachový sníh a k tomu spousta lidí. A jaký je výsledek jednoho pěkného víkendu? Všechny potenciálně sjízdné volné terény byly rozježděné kvůli desítkám lidí, kteří nerespektovali pravidla pohybu v národním parku a sobecky využívali poslední zbytky klidových zón živočichů pro svoje sportovní či adrenalinové uspokojení. Co se vlastně dělo?

Živočichové jsou schopni do určité míry s člověkem koexistovat, ale pouze v případě, že jim dopřejeme alespoň nějaké útočiště. V případě Krkonoš se jedná hlavně o tetřívka obecného, pro něhož tyto hory poskytují jednu z posledních lokalit v ČR (spolu s Jizerskými a Krušnými horami) a místo, kde tráví celou zimu. Budeme-li tetřívka opakovaně plašit stoupáním nebo sjezdy v místech, kde sbírá potravu a odpočívá, za nepříznivých podmínek, např. při dlouho trvajících mrazech, což je zrovna v tuto zimu poměrně často, se vysílí natolik, že zahyne přímo, nebo se díky oslabení stane snadnou kořistí lišky, kuny apod.

Tetřívek nemá žádnou možnost načerpat síly v teple hospody nebo se chránit špičkovým outdoorovým oblečením... Že dojde k úmrtí několika kusů, se v terénu přímo nedozvíme, protože predátoři se o jeho tělo postarají dřív, než ho někdo najde. Že však dochází k trvalému snižování populace, zjistíme bohužel až s časovým zpožděním, kdy už bude pozdě. Populace bude početně oslabena natolik, že již nebude možné proces vymírání zastavit. Opravdu chceme, aby populace tetřívků v Krkonoších, uprostřed národního parku, následovala trend tetřívků šumavských? Tam žilo před pouhými 30 lety (v roce 1977) 1 250 samců, v roce 2008 již jen 60, tj. 5 % původního počtu! Faktorů, způsobujících úbytek, je celá řada, ale na pravděpodobném vymření této populace to nic nemění. A zmizí-li podobně tetřívci i z Krušných a Jizerských hor a Krkonoš, můžeme si udělat zářez za další vyhynutý druh v celé ČR.

Tento problém se netýká jen Krkonoš. Jak je dokládáno řadou odborných článků z mezinárodních časopisů (lze vyhledat i přes Google), tam, kde došlo k omezení turistického ruchu, početnost tetřívků stoupla.

Další, koho ohrožujeme, je sokol stěhovavý, druh, který v Krkonoších hnízdí a vyvádí mladé až v posledních necelých 20 letech. Výběr hnízdiště, kde jsou sokoli již od konce ledna, stavba hnízda a kladení vajec probíhá ještě v době lyžařské sezony. Důsledkem značného pohybu lidí je opět stresování páru, vysilování neustálými vzlety a vyrušování inkubujících ptáků, které může skončit opuštěním hnízda s nakladenými vejci. Na rozdíl od tetřívků se sokolům v ČR zatím daří, ale stálo to několik desítek let ochrannářského úsilí v řadě evropských států poté, co tu sokoli téměř vymizeli.

A o poškození stromků hranami lyží a prkny už bylo napsáno dost.

Krkonoše jsou stovky let obývané lidmi, ale ještě v žádné době nebyly okupovány takovým způsobem a v takovém množství, jako se to děje v posledních letech. Dříve se také lidé v davech pohybovali po horách, ale jen po cestách a do volného terénu dobrovolně nevstupovali. Je fajn, že vývoj vybavení do terénu šel dopředu, zlepšily se možnosti a zjednodušila se řada věcí, lidi mají více volného času a zkoušejí nové věci... Neměli bychom ale zapomínat, že tam, kde se rekreujeme a bavíme, jsou doma i zvířata. A v národním parku dvojnásob.

Správa Krkonošského
národního parku

V loňském roce jsme intenzivně diskutovali a promýšleli spolu se zástupci skialpinistů, horolezců a horských vůdců možnosti nekonfliktního vyžití široké veřejnosti v našich „minivelehorách“. Neustálé porušování pravidel návštěvníky hor však ztěžuje možnosti takovýchto diskuzí a může vést až k opatřením u veřejnosti velmi nepopulárním.

Loni jsme uvítali pokrok a konstruktivní jednání při vymezování skialpinistických tras. Pocit z úspěšné dohody je však po právě uplynulém víkendu výrazně narušený. Letos bylo umožněno využití několika skialpinistických tras, které sice poskytují pouze částečný užitek oproti oblíbeným nelegálním sjezdům, ale na druhou stranu trasy vedou tak, aby právě nedocházelo ke zbytečnému vstupu do klidových zón živočichů a k jejich rušení.

Mějte proto na paměti, že lyžování do Krkonoš patří, ale freeride (tedy pohyb ve volném terénu) pouze omezeně a na legálních plochách. Proti Alpám a Tatrám jsou to totiž „velehory“ pouze kapesní a při současné návštěvnosti nelze o nějakém rozptýlení vůbec mluvit. Navíc do velkých okolních hor to není pro zapřísáhlé freeridery z Česka tak daleko, ne? A v Krkonoších by se mohli chovat podle dohodnutých pravidel.

Všichni milovníci skialpinismu najdou veškeré informace o legálním provozování tohoto sportu v Krkonošském národním parku na webu www.krn timer.cz/skialpinismus. Ti slušní tam tipy pro své túry hledají už dnes. Ti ostatní mohou počítat se zesílenou intenzitou kontrol strážce přírody a nekompromisními sankcemi za porušování pravidel a poškozování vzácné krkonošské přírody.

Radek Drahný

tiskový mluvčí, vedoucí oddělení styku s veřejností Správy KRNAP
tel.: 737 209 900, e-mail: rdr ahny@krn timer.cz, www.krn timer.cz

Bližší informace:

Bc. Radek Drahný, tiskový mluvčí, vedoucí oddělení styku s veřejností Správy KRNAP
tel.: 737 209 900, e-mail: rdr ahny@krn timer.cz, www.krn timer.cz